

**ΙΟΝΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ ΚΑΙ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ
ΧΩΡΟΙ ΖΩΤΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΥΠΟΙΚΙΛΛΗΣ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕ ΙΣΧΥΡΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ**

Στα πλαίσια μια περιηγητικής επιστημονικής αποστολής μας από 30 Μαΐου έως και 4 Ιουνίου 2026 διαπιστώσαμε εκ του σύνεγγυς ότι οι αρχαίες ελληνικές αποικίες στο Ιόνιο και την Αδριατική αποτελούν ζωτικό χώρο της εξάπλωσης του ελληνικού κόσμου προς τη δυτική αλλά συνάμα και ολόκληρη την λεκάνη της Μεσογείου, επαληθεύοντας εύγλωττα το σοφό μουσικοποιητικό εγχείρημα του αείμνηστου τραγοδοποιού Διονύση Σαββόπουλου «και είτε με την αρχαιότητα είτε με ορθοδοξία των Ελλήνων οι κοινότητες φτιάχνουν άλλο Γαλαξία» Ιδρύθηκαν κυρίως από Κορίνθιους, Παρίους, Κερκυραίους και Έλληνες των Συρακουσών και της Μεγάλης Ελλάδας Ιταλίας από τον όγδοο έως τον τέταρτο αιώνα π.Χ, εξελισσόμενες σε ζωτικά στρατηγικά κέντρα εμπορίου, ναυτιλίας και πολιτισμού.

Στην Ιλλυρική και Δαλματική ακτή ξεχωρίζουν το Βουθρωτό, η Απολλωνία (Φίερι) και η Επίδαμνος μήλον της έριδος του φονικού αδελφοκτόνου πελοποννησιακού πολέμου όπως πολύ παραστατικά περιέγραψε ο μέγας ιστορικός Θουκυδίδης με τις καταστροφικές του παγίδες που σήμερα επικαλούνται όλοι οι μεγάλοι ηγέτες του πλανήτη, η Επίδαυρος εν Δαλματία-Επιδαύρεια, το σημερινό Cavtat κοντά στο Ντουμπρόνικ, η Ίσσα, το σημερινό Vis, ο Φάρος, το σημερινό Stari Grad, η (Κέρκυρα) Κόρκυρα Μέλαινα, η σημερινό Korcula, το Τραγουρίον, το σημερινό Trogir και το Επέτιον, το σημερινό Stobrec. Οι πόλεις αυτές διατηρούν ακόμη ίχνη ελληνικής πολεοδομίας και λιμενικής οργάνωσης.

Ομοίως και στη Χερσόνησο της Ιστρίας (μεταξύ Κροατίας και Σλοβενίας) το σημερινό Korper (άλλοτε Καποδιστρία) αποτελεί γενέθλιο τόπο της ιστορικής

οικογένειας του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας Ιωάννη Καποδίστρια με ονόματα κατά την αρχαιότητα Αιγίδα (Aegida) (ελληνικό όνομα), Κάπρις (Capris) στη ρωμαϊκή εποχή., Ιουστινιανούπολις (Justinianopolis) στο Βυζάντιο, Καποδίστρια (Capodistria) στα βενετικά και ιταλικά («Κεφαλή της Ιστρίας») και Κοπερ στα σλοβενικά (σημερινό όνομα).

Τέλος στη σημερινή βόρεια Ιταλία της περιοχής Βενέτιας Φρίουλι η Τεργέστη ή Τεργέστον όπως την κατονομάζαν οι Έλληνες γεωγράφοι, έχει έντονο το ελληνικό αποτύπωμα αφού υπήρξε χώρος δράσης της εθνεγερσίας και σύλληψης του εθνομάρτυρα Ρήγα Φεραίου. Συνολικά, οι αποικίες αυτές λειτούργησαν ως γέφυρες ανάμεσα στον ελληνικό κόσμο και τους Ιλλυριούς και Ρωμαίους, μεταφέροντας γλώσσα, τέχνη, θρησκεία και θεσμούς. Η επιρροή τους συνέβαλε τα μέγιστα στη διαμόρφωση της πολιτισμικής ταυτότητας της Αδριατικής Θάλασσας και άφησε βαθειά ίχνη που διατηρούνται έντονα μέχρι σήμερα στις σύγχρονες πόλεις της Ιταλίας, Σλοβενίας, Κροατίας, της Βοσνίας Ερζεγοβίνης, του Μαυροβουνίου και της Αλβανίας.

Η μελέτη τους αποκαλύπτει τη διαχρονική σημασία του ελληνισμού του Ιονίου Πελάγους, της Αδριατικής Θάλασσας και της ευρύτερης Λεκάνης της ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ως γέφυρας πολιτισμών ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση στην αρχαιότητα και σήμερα.

Υπό αυτήν την έννοια ο Φιλολογικός Σύλλογος Παρνασσός θα υλοποιούσε μια στρατηγική πρωτοτυπία εθνικής σημασίας εάν επιχειρούσε να αναδείξει το ελληνικό πνευματικό πολιτισμικό κεκτημένο της περιοχής σε μια μορφή διαχρονικής πολιτιστικής συνεργασίας με τον ιστορικό ζωτικό ελληνικού πολιτιστικού αποτυπώματος στρατηγικό αυτό χώρο.

Δρ Σταμάτιος Γεωργούλης